

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 4PP/36/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8124010777
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Juraj Fugerík
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2024:8124010777.1

Uznesenie

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Jurajom Fugerikom na verejnom zasadnutí konanom dňa 26.07.2024, o návrhu odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., trvale bytom D. XXX/X, C., prechodne bytom C. XXX, C., toho času v ÚVV a ÚVTOS Prešov, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, takto

rozhodol:

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku a § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona návrh odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., trvale bytom D. XXX/X, C., prechodne bytom C. XXX, C., toho času v ÚVV a ÚVTOS Prešov o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu trestným rozkazom bývalého Okresného súdu Košice I. sp. zn. 0T/144/2022 zo dňa 16.12.2022, právoplatným dňa 16.12.2022 v trvaní 10 mesiacov a z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu trestným rozkazom Mestského súdu Košice sp. zn. 1T/49/2023 zo dňa 20.9.2023 právoplatným 7.10.2023 v trvaní 10 mesiacov z a m i e t a.

odôvodnenie:

Dňa 24.05.2024 bol tunajšiemu súdu doručený návrh ods. A. B. na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý odsúdený odôvodnil tým, že splnil podmienky na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Na prejednanie tohto návrhu súd v zmysle § 415 ods. 1 Trestného poriadku nariadil na deň 26.07.2024 verejné zasadnutie, na ktorom v rámci dokazovania vykonal výsluch odsúdeného a oboznámil obsah listinných dôkazov, vrátane pripojených súvisiacich spisov.

Odsúdený A. B. vo svojej výpovedi uviedol, že má 13 ročnú dcéru a chce ísť k nej, pričom táto je v súčasnej dobe v Košiciach u jeho krstnej mami. Tentokrát sa ponaučil a už nebude páchať trestnú činnosť. Predtým pracoval ale potom mal úraz ale po prepustení pôjde k bratovi.

Z odpisu Registra trestov SR generovanému elektronicky ku dňu 24.05.2024 a týkajúceho sa odsúdeného A. B. vyplýva, že tento bol od roku 2007, kedy je záznam o jeho prvom odsúdení, doposiaľ 13 krát súdne trestaný, pričom v prípade všetkých jeho odsúdení mu bol uložený nepodmiennečný trest odňatia slobody. Vo väčšine prípadov to boli odsúdenia na trestné činy krádeže podľa § 212 Trestného zákona ale v prípade odsúdenia bývalým Okresným súdom Košice II pod sp. zn. 7T 79/2010 bol A. B. uznaný za vinného zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona, za ktorého spáchanie mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 7 rokov a 2 mesiace.

Z lustrácie Generálnej prokuratúry SR vyplýva, že voči odsúdenému A. B. sa v súčasnej dobe nevedú žiadne neskončené trestné konania a všetky záznamy uvedené v tejto lustrácii sú zachytené v odpise z Registra trestov SR odsúdeného.

Z hodnotenia odsúdeného vypracovaného riaditeľom Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Prešov zo dňa 25.05.2024 vyplýva, že odsúdený je slobodný, otec jedného

dieťaťa, pôvodným povolaním je murár a pred nástupom na výkon trestu odňatia slobody bol bez trvalého pracovného pomeru. Odsúdený bol doposiaľ štrnásťkrát súdne trestaný, z toho deväťkrát nepodmienečným trestom odňatia slobody. Odsúdený bol do výkonu trestu odňatia slobody predvedený zo slobody dňa 14.2.2023 do Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Košice. Jeho správanie bolo počas spomenutého obdobia bez nedostatkov. Dňa 28.2.2023 bol odsúdený premiestnený na výkon trestu odňatia slobody do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica – Kráľová so stredným stupňom stráženia, kde bol umiestnený do výchovného kolektívu s diferenciačnou skupinou „C“. Správanie odsúdeného bolo naďalej bez nedostatkov, povinnosti si plnil, interné predpisy dodržiaval na požadovanej úrovni a nedovolené činnosti sa nedopúšťal. Od apríla 2023 bol menovaný pracovne zaradený na pracovisku v ústave s dozorom Zedko ústav. Na uvedenom pracovisku bol priebežne kladne hodnotený. V júni 2023 však evidujú v osobnej karte odsúdeného negatívny poznatok za neefektívne využívanie pracovného času, ktorý bol jednorazového charakteru. V auguste 2023 evidujú v osobnej karte odsúdeného naopak kladný poznatok za požadované pracovné výkony a v novembri 2023 aj udelenú disciplinárnu odmenu za plnenie pracovných povinností na vyššie uvedenom pracovisku. Vzhľadom na príkladné správanie odsúdeného, ako aj s cieľom prehlbenia účelu výkonu trestu bola odsúdenému v decembri 2023 zmenená diferenciačná skupina z „C“ na „B“. Aj po zmene diferenciačnej skupiny bolo správanie a vystupovanie odsúdeného bez negativizmov. K príslušníkom zboru a iným odsúdeným sa správal s rešpektom, poriadok vo svojich veciach si udržiaval na požadovanej úrovni a konfliktne sa neprejavoval. Menej závažný nedostatok v dodržiavaní časového rozvrhu dňa bol zaznamenaný v marci 2024, ten sa však viackrát nezopakoval. Pracovne bol odsúdený po zmene diferenciačnej skupiny zaradený na pracovisko mimo ústavu s dohľadom Elektro. Kontakt s vonkajším prostredím počas umiestnenia v tamojšom ústave odsúdený realizoval formou ojedinelej korešpondencie a telefonicky. Právo na balík v sledovanom období priebežne využíval, o návštevu nežiadal. Do kultúrno-osvetových aktivít sa zapájal sporadicky, sledoval televízne vysielanie a počúval ústavný rozhlas. Taktiež bol členom diskusnej skupiny. V apríli 2024 bol rozhodnutím Okresného súdu Banská Bystrica o zmene súdnej diferenciácie odsúdený preradený z ústavu so stredným stupňom stráženia do ústavu s minimálnym stupňom stráženia a následne bol dňa 15.5.2024 premiestnený do oddelenia výkonu trestu s miestom výkonu služby v E. Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Prešov. Po absolvovaní pobytu v nástupnom oddiele bol dňa 20.5.2024 umiestnený do výchovného kolektívu s diferenciačnou skupinou „B“. Správanie a vystupovanie odsúdeného je v tunajšom oddelení počas adaptačnej fázy na požadovanej úrovni. Povinnosti odsúdeného si plní, príkazy a pokyny príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže rešpektuje. Osobnú hygienu, ustrojenosť, ako aj čistotu v ubytovacích priestoroch udržiava na požadovanej úrovni, konfliktne sa neprejavuje a authority rešpektuje. Pracovne zaradený v tunajšom ústave vzhľadom na nedostatok vhodných pracovných miest aktuálne nie je. Počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody bol odsúdený raz disciplinárne odmenený, disciplinárne potrestaný nebol. Postoj odsúdeného k spáchanému trestnému činu je kritický. Resocializačná prognóza je u odsúdeného podľa nástroja hodnotenia rizika recidívy trestnej činnosti CRA menej priaznivá. Riziko recidívy trestnej činnosti je stredné. Odsúdený podľa riaditeľa ústavu preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, pričom lehota na podmiennečné prepustenie je u odsúdeného aktuálne dodržaná. Vzhľadom na vyššie uvedené riaditeľ ústavu odporučil podmiennečné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody. V prípade podmiennečného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody odporučil probačný dohľad. Zároveň z dôvodu identifikácie rizikových faktorov, ktoré boli primárnou príčinou vedúcou k spáchaniu trestnej činnosti, odporučil uloženie primeraných obmedzení a povinností počas plynutia skúšobnej doby odsúdeného spočívajúcich v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok a v príkaze zamestnať sa alebo uchádzať sa preukázateľne o zamestnanie. Zároveň súdu oznámil, že sa v zmysle § 415 ods. 3 Trestného poriadku pripája k žiadosti odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Zo skráteného výpisu karty klienta – odsúdeného vyplýva, že A. B. v súčasnej dobe vykonáva dva zlúčené tresty odňatia slobody a to jeden trest vo výmere 10 mesiacov uložený bývalým Okresným súdom Košice I pod sp. zn. OT 144/2022, ktorý vykonával v dobe od 14.02.2023 do 12.12.2023 v strednom stupni stráženia a druhý trest tiež v trvaní 10 mesiacov uložený Mestským súdom Košice v konaní pod sp. zn. 1T 49/2023 v čase od 12.12.2023 do 09.10.2024 v minimálnom stupni stráženia, pričom dátum podmiennečného prepustenia z oboch spojených trestov je 09.12.2023.

Súd pripojil a na verejnom zasadnutí v rámci dokazovania oboznámil podstatný obsah spisu vedeného na bývalom Okresnom súde Košice II pod sp. zn. OT 144/2022, z ktorého vyplýva, že trestným rozkazom

zo dňa 16.12.2022, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 16.12.2022 súd uznal obvineného A. B. za vinného zo skutku, ktorý súd právne kvalifikoval ako prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. g), ods. 2 písm. b) Trestného zákona a uložil mu trest odňatia slobody v trvaní 10 mesiacov so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Po započítaní doby zadržania do uloženého trestu odňatia slobody od 14.12.2022 do 16.12.2022, ku ktorému došlo uznesením zo dňa 20.12.2022, bol následne výkon tohto trestu aj nariadený a odsúdený dňa 14.02.2023 výkon tohto trestu odňatia slobody aj nastúpil.

Z pripojeného spisu Mestského súdu Košice sp. zn. 1T 49/2023, ktorý súd na verejnom zasadnutí v rámci dokazovania oboznámil vyplýva, že trestným rozkazom zo dňa 20.09.2023, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 07.10.2023 súd uznal obvineného A. B. za vinného zo skutku, ktorý súd právne kvalifikoval ako prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. g), ods. 2 písm. b) Trestného zákona a uložil mu súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 10 mesiacov so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia a v rámci súhrnného trestu zrušil výrok o treste z trestného rozkazu bývalého Okresného súdu Košice II, sp. zn. 0T 44/2023. Po započítaní doby zadržania do uloženého trestu odňatia slobody od 11.02.2023 do 14.02.2023, ku ktorému došlo uznesením zo dňa 03.11.2023, bol následne výkon tohto trestu aj nariadený. Súčasťou tohto spisu je aj uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn., 4Nt 17/2024 zo dňa 26.04.2024, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 26.04.2024, ktorým súd preradil odsúdeného A. B. na výkon tohto trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Súd tiež pripojil a na verejnom zasadnutí oboznámil trestný rozkaz a nariadenie výkonu trestu zo spisu bývalého Okresného súdu Košice II sp. zn. 0T 44/2023, ktorý trest bol vyššie uvedeným trestným rozkazom Mestského súdu Košice v konaní pod sp. zn. 1T 49/2023 v rámci uloženého súhrnného trestu zrušený. Trestným rozkazom bol odsúdený A. B. uznaný za vinného z prečinu krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. g), ods. 2 písm. b) Trestného zákona a uložil mu trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 415 ods. 1, 3, 4 Trestného poriadku, o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmiennečné prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka a ak ide o odsúdeného na dvadsaťpäť rokov alebo na doživotie, po uplynutí troch rokov od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne. Ak podmiennečné prepustenie navrhne riaditeľ ústavu na výkon väzby alebo riaditeľ ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom odsúdený vykonáva trest, alebo sa k takému návrhu pripojí, môže rozhodnutie o tom, že odsúdený sa podmiennečne prepúšťa, urobiť so súhlasom prokurátora aj predseda senátu. O návrhu podľa odsekov 1 až 3 rozhodne súd najneskôr do 60 dní od jeho doručenia.

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona, súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona, pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 68 ods. 5 Trestného zákona opätovné podmienené prepustenie z výkonu toho istého trestu nie je možné.

Súd predovšetkým preskúmal splnenie formálnych podmienok na podmienené prepustenie odsúdeného A. B. z výkonu trestu odňatia slobody a zistil, že odsúdený tieto podmienky spĺňa, keďže polovica zlúčených trestov odňatia slobody uložených mu za prečiny uplynula dňa 09.12.2023, čo vyplýva nielen zo skráteného výpisu klienta – odsúdeného A. B., ktorú predložil ÚVTOS Prešov ale tento údaj korešponduje s obsahom spisov vedených ma Mestskom súde Košice, resp. bývalom Okresnom súde Košice II pod sp. zn. OT 144/2022, 1T 49/2023 a OT 44/2023.

Zákonným predpokladom podmieneného prepustenia odsúdeného, okrem splnenia formálnych kritérií, ktorým je uplynutie požadovanej dĺžky výkonu trestu v závislosti od závažnosti trestného činu, je posúdenie, či odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Splnenie tejto materiálnej podmienky sa tiež (okrem iných) viaže na správanie odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody a jej plnenie preukazuje príslušný ústav na výkon trestu v hodnotení odsúdeného. V danom prípade je nevyhnutné uviesť, že odsúdený v priebehu výkonu trestu neporušoval pravidlá a normy, ktoré sú pre výkon trestu stanovené a z jeho hodnotenia vyplýva bezproblémový výkon trestu, o čom svedčí aj to, že nebol nielen disciplinárne potrestaný ale neboli zaznamenané ani žiadne iné nedostatky v jeho správaní.

Druhou kumulatívnou materiálnou podmienkou potrebnou na posúdenie, či odsúdený splnil podmienky na podmienené prepustenie je možné očakávanie, že v budúcnosti povedie riadny život. V tejto súvislosti súd poukazuje na nasledovné rozhodnutia súdov:

„Polepšenie je vývojový proces vnútornej premeny páchatelovej osobnosti, ktorý sa navonok prejavuje v jeho správaní. Dobré správanie odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody však samé osebe automaticky neznamená, že sa odsúdený polepšil, pretože môže byť aj len prejavom vonkajšej adaptácie odsúdeného na prostredie väznice, nie o náznak skutočných zmien osobnosti odsúdeného. Dosiahnutý stupeň nápravy je preto potrebné posudzovať nielen podľa správania sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody, ale je nutné skúmať, či sa odsúdený zbavil záporných vlastností, charakterových črt, sklonov a zlých návykov, ktoré ho viedli k spáchaniu trestného činu, za ktorý bol odsúdený, alebo ktoré okrem ostatných príčin aspoň prispeli k jeho rozhodnutiu trestný čin spáchať“ (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Urtos/7/2020 z 19.11.2020).

Judikatúra týkajúca sa hodnotenia materiálnych podmienok podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody bola naposledy zhrnutá v náleze Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 36/2022 z 24.05.2022. „Ústavný súd nespochybnuje, že trestná minulosť je relevantným faktorom pri rozhodovaní o podmienenom prepustení odsúdeného. Avšak predpoklad vedenia riadneho života v budúcnosti nemôže byť založený predovšetkým, či dokonca výlučne na trestnej minulosti konkrétneho jednotlivca. Je potrebné zohľadniť ďalšie aktuálne poznatky o osobe odsúdeného, stav jeho nápravy i prostredie, v ktorom by sa ocitol po prípadnom podmienenom prepustení na slobodu, ako aj zaoberať sa okolnosťami spáchania trestnej činnosti s ohľadom na mieru prekonania subjektívnych príčin tejto trestnej činnosti na strane odsúdeného. Trestnú minulosť nemožno hodnotiť formalisticky – koľkokrát bol jednotliviec odsúdený, koľkokrát vykonával nepodmienený trest odňatia slobody či koľkokrát porušil podmienky podmieneného prepustenia. Je potrebné zvážiť, pred akou dlhou dobou a z akých dôvodov došlo k spáchaniu predchádzajúcich trestných činov a či možno od odsúdeného na základe jeho aktuálneho výkonu trestu očakávať, že povedenie riadny život“.

Podľa nej zmysel podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie bol odsúdený automaticky podmienené prepustený po uplynutí stanovenej doby bez zreteľa na účel trestu. Je potrebné vziať do úvahy i samotný účel trestu, ktorý obsahuje viac komponentov, ku ktorým súdy pri svojom rozhodovaní musia prihliadať. Podstatou ich úvah je potom v konečnom dôsledku dôvodnosť predpokladu, že odsúdený povedie v budúcnosti i na slobode riadny život s minimalizáciou rizika jeho recidívy (IV. ÚS 85/2011, IV. ÚS 321/2013). Zmyslom podmieneného prepustenia teda nie je odmeniť odsúdeného za dobré správanie vo výkone trestu – nejde o dobrodenie pre odsúdeného, a nemôže tak byť ani paušálne vylúčené u niektorých kategórií odsúdených, napr. recidivistov, ako špecifické sprísnenie trestného postihu. Nariadenie podmieneného prepustenia z výkonu trestu je namieste vtedy, ak už k náprave, resp. k dosiahnutiu účelu trestu ďalší pobyt

odsúdeného vo výkone trestu nie je nutný, pričom možno vzhľadom na všetky relevantné okolnosti predpokladať, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život, čo ale v tomto prípade splnené nie je. Súd poukazuje na trestnú minulosť odsúdeného, ktorá je relevantným faktorom pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení odsúdeného. Aj keď predpoklad vedenia riadneho života v budúcnosti nemôže byť založený predovšetkým, či dokonca výlučne na trestnej minulosti konkrétneho jednotlivca, je ale potrebné zdôrazniť, že A. B. bol celkovo 13 krát súdne trestaný a je teda zrejme, že dodržiavanie noriem spoločnosti nebolo v minulosti jeho prioritou. Odsúdený mal dostatok času a priestoru už po prvom odsúdení v roku 2007 a po výkone tam uloženého trestu odňatia slobody ako aj v ďalšom priebehu svojho života preukázať, že chce žiť slušným životom. To ale v minulosti nevyužil a nie je podľa presvedčenia súdu predpoklad, že sa tak stane aj v budúcnosti. Z povahy trestných činov, za ktoré bol odsúdený vyplýva, že tento má sklon páchať majetkovú ale aj násilnú trestnú činnosť, teda sa v jeho prípade jedná o špeciálneho recidivistu, u ktorého ani opakované výkony trestov odňatia slobody nevedli ku korekcii jeho správania. Neexistuje pritom žiadna skutočnosť, ktorú by súd mohol hodnotiť v tom smere, že by sa niečo na jeho doterajšom správaní zmenilo a že možno od neho očakávať, že povedie v budúcnosti riadny život. Aj v súčasnej dobe je odsúdený A. B. vo výkone trestu odňatia slobody fakticky za tri skutky, ktoré majú rovnakú trestno právnu povahu. Preto hoci trestnú minulosť nemožno hodnotiť formalisticky – koľkokrát bol jednotlivец odsúdený, koľkokrát vykonával nepodmiennečný trest odňatia slobody, či koľkokrát porušil podmienky podmiennečného prepustenia, jeho opakované odsúdenia a krátke pobyty na slobode kým sa nedopustil ďalšej trestnej činnosti dávajú súdu pri komplexnom hodnotení odsúdeného možnosť urobiť záver odlišný od záveru riaditeľa ústavu uvedeného v jeho hodnotení o strednom riziku recidívy, pretože na tento záver nie je vzhľadom na osobu odsúdeného žiaden dôvod a riziko recidívy pri komplexnom posúdení osoby odsúdeného súd považuje za tak vysoké, že znemožňuje pozitívne rozhodnutie o jeho žiadosti pre nesplnenie materiálnych podmienok na podmiennečné prepustenie uvedených v § 66 ods. 1 Trestného zákona.

Preto súd návrh odsúdeného zamietol a rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť do 3 pracovných dní odo dňa jeho oznámenia na Krajský súd v Prešove cestou tunajšieho súdu. Sťažnosť má odkladný účinok.